

PREOCUPĂRI ALE ISTORICULUI PETRE Ș. NĂSTUREL PRIVIND ISTORIA BUCUREȘTILOR

Dr. Panait I. Panait

O plăcută coincidență face ca aceste rânduri să fie așternute la mijloc de septembrie când orașul capitală își adaugă vârstă, față de data înscrisă în partea finală a hrisovului lui Vlad Țepeș din 20 septembrie 1459¹. Marcarea acestui eveniment stă practic la îngemănarea trecutului Bucureștilor cu știința istorică slujită cu o pasiune exemplară de către prof. dr. Petre Ș. Năsturel.

Încă o perioadă interbelică cei care se străduiau să descifreze istoria orașului de pe râul Dâmbovița, să alcătuiască zestrea muzeografică, emiteau ipoteze privind geneza așezării urmașilor lui Bucur. G. D. Florescu, în 1935 evoca hrisovul din 18 ianuarie 1440 emis în „noul scaun al cetății București” lăsând însă să se înțeleagă posibilitatea șederii în tron aici și a lui Radu cel Frumos². Nicolae Iorga în „Istoria Bucureștilor”, trasă în 1939, pornea de la unele concluzii ale lui Gr. Tocilescu, G. Ionescu-Gion³, la care adăuga descoperirile arheologice făcute de D. V. Rosetti și susținea, pe baza izvoarelor scrise cunoscute atunci, că este posibil ca pârcălabul Dragomir victorios asupra lui Nicolae Lakfy, în 1368, să fi fost conducătorul cetății Dâmbovița cea aflată în partea mediană a râului, anume la București și ca atare așezarea exista la jumătatea sec. al XIV-lea⁴. Anii de după cel de al doilea război mondial aveau să aducă și în domeniul istoriografiei bucureștene reorientări sau completări datorate lărgirii câmpului de cercetare. Inițierea de către Academie, a corpului de documente medievale a oferit posibilitatea parcurgerii marilor depozite de atari izvoare. Cu acest prilej a fost redescoperit și hrisovul lui Vlad Țepeș „scris în septembrie 20 în cetatea București în anul 6968” = 1459.

Este de reținut că pergamentul respectiv fusese inclus în expoziția jubiliară din parcul Carol, în 1906, dispăruse un timp pentru a reapare în fondul Bibliotecii Academiei. Ilie Minea și L. T. Boga îl folosiseră într-un valoros studiu al lor⁵, iar P. P. Panaitescu îl incluseră într-un volum de documente⁶. Totuși actul nu își găsisese locul cuvenit. Cei care l-au impus iar în circuitul științific au fost Ion Ionașcu, G. D. Florescu, dr. N. Vătămanu, Dan Berindei și cercul larg de cercetători care s-a format în jurul lor prin anii 1956–1959.

Ideea majoră a acestui curent istoriografic era sintetizată în afirmația că hrisovul din 20 septembrie 1459 conține cea mai veche dovadă scrisă, cunoscută,

¹ Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească, I, București, 1966.

² George D. Florescu, Din vechiul București, București, 1935, p. 13.

³ G. I. Ionescu-Gion, Istoria Bucureștilor, București, 1899, p. 18.

⁴ Nicolae Iorga, Istoria Bucureștilor, București, 1939, p. 23.

⁵ Ilie Minea și L. T. Boga, Cum se mențineau moșiile în Țara Românească până la sfârșitul sec. al XVI-lea, în Cercetări istorice, an X–XII/1934 – 1936, I, p. 303–336.

⁶ P. P. Panaitescu, Documentele Țării Românești, București, 1938, p. 240–241.

privind numele capitalei României. Cum în 1959 se împlineau 500 de ani de la emiterea actului domnesc, de care beneficiaseră câțiva boiernași mehedinteni, dar care avea darul să conțină numele București, s-a pornit o inițiativă de valorificare a acestui eveniment. Dacă oamenii de știință tindeau la obținerea condițiilor necesare unor studii și realizări care să revitalizeze cercetarea istoriei capitalei, organele politice de stat și municipale au urmărit un scop propagandistic⁷. La început mișcarea istoriografică a raportat câteva succese notabile. Mai întâi acceptarea redeschiderii Muzeului de Istorie a Orașului București și punerea în fruntea colectivului de muzeografi a profesorului universitar doctor Ion Ionașcu, atribuirea, ca sediu al muzeului, a Palatului Suțu⁸, asigurarea fondurilor necesare achizițiilor, săpăturilor arheologice, cerințelor gospodărești. Noul director și-a condiționat mandatul său de acceptul aducerii unui grup de colaboratori, deja cunoscuți pentru preocupările lor științifice dar stigmatizați politic. Sfatul popular al Capitalei a acceptat această condiție fără a bănuși care vor fi viitori angajați. Așa se face că pe lângă modestul personal condus, până în 1956, de harnicul Gh. Astancăi, au început să fie primiți, la muzeul capitalei: G. D. Florescu, frații Paul și Dan Cernovodeanu, H. Dj. Siruni, Ștefan Ionașcu, Frasin Munteanu Râmnic, Marin Nicolau Golfin iar în fruntea secției feudale Petre Ș. Năsturel. Tuturor acestora li s-au alăturat mici grupuri de proaspăt absolvenți ai Facultății de Istorie. Cu asemenea colectiv directorul a impus, prin experiența sa de fost director al Arhivelor Statului, de apreciat om de știință, un ritm ferm și alert de lucru. S-a trecut la o inventariere și fișare generală a zestre muzeografice, la elaborarea unui program de studii și tipărituri, la sporirea numărului șantierelor arheologice și la elaborarea tematicii expoziției de bază care în absența unui muzeu național de istorie trebuia să reflecte atât trecutul și prezentul local cât și principalele evenimente ale istoriei românilor. Era un program ambițios dar dirijat prin competența incontestabilă a directorului și de devotamentul șefilor de secție, al muzeografilor, părea a duce spre roade meritorii. În acele condiții se preconiza scrierea Istoriei Bucureștilor în cinci – șase volume, întocmirea unor volume de documente și de rapoarte arheologice, monografii și materiale de popularizare ș. a. Unele dintre acestea aveau să prindă viață sub conducerea directorului Prof. Florian Georgescu. Acesta era climatul în care și-a făcut apariția în istoriografia bucureșteană, tânărul licențiat la Iași, Petre Ș. Năsturel. Era cunoscut pentru seriozitatea studiilor sale consacrate relațiilor româno-athonite apărute la Paris⁹, pentru contribuțiile medievale ce văzuseră tiparul în paginile revistei „SCIV”¹⁰,

⁷ Dovadă stă însăși tema Sesiunii din 17 septembrie 1959 „Momente din istoria luptei maselor populare bucureștene pentru libertate socială și națională și pentru construirea socialismului”, prezentată de I. și P. I. Panait, „Ședința festivă de comunicări științifice închinată sărbătorii orașului București”, Studii, an XII, 1959, 5, p. 241–246.

⁸ Dr. Florian Georgescu, Panait I. Panait, Petre Dache, Muzeul de Istorie a Municipiului București, 1971, p. 46.

⁹ Pierre Năsturel, *Aux origines de relations roumaines – òthonites; L'icone de Saint – Athanase de Lavra du voievode Vladislav, Actes du VIe Congres d'Etudes Byzantines*, Paris, 1951, tom II.

¹⁰ Petre Ș. Năsturel, *Așezarea orașului Vicina și țărmul de apus al Mării Negre în lumina unui portulan grec*, SCIV, tom 8, 1957, 1–4.

în *Studi et Acta Orientalia*¹¹ și în alte părți. Este drept foarte puțin privea istoria Bucureștilor. Venea însă cu temeinicie cunoștințe de limbă greacă, de istoria instituțiilor medievale, era format într-un alt climat de lucru care avea să-i fie ulterior mai puțin favorabil.

Contactul cu istoria Bucureștilor l-a luat prin studierea patrimoniului secției pe care o conducea păstrătoare a unor colecții de mare valoare printre care se impuneau fondurile arhivistice, loturile obiectelor de cult, piesele epigrafice, etc. Toate documentele în limba greacă au intrat în preocuparea sa directă, la fel și înscrisurile așternute pe icoane, arme, tablouri. Cele mai multe dintre fișele întocmite de șeful secției feudale erau adevărate micromonografii privind piesa respectivă.

Deși a rămas în cadrul Muzeului de Istorie a Orașului București un timp scurt dr. Petre Ș. Năsturel și-a lăsat amprenta prin câteva studii și contribuții colective. Unele dintre acestea se leagă de sărbătorirea din septembrie 1959. Cu acest prilej a apărut lucrarea „București. Scurt istoric”, o primă monografie dedicată Capitalei în anii de după cel de-al doilea război. Capitolul dedicat evului mediu a fost redactat de P. Ș. Năsturel și Paul I. Cernovodeanu¹². Este segmentul cel mai echilibrat reflectând profesionalismul întocmitoilor și preocuparea lor de a reține date și fapte definitorii evoluției marelui oraș românesc în sec. XIV–XIX. Multe dintre afirmațiile grupate în paginile Scurtului Istoric au fost reluate de P. Ș. Năsturel într-un text apărut la Timișoara, în același an 1959¹³. Scris în maniera tipăriturilor de popularizare materialul atrăgea atenția că atestarea din 1459 nu coincide cu începuturile orașului București. Nu este un act de fondare așa cum, greșit, își făcea locul în special în presă, radio, ci o confirmare scrisă a existenței orașului purtător al acestui nume. Așezarea de pe malul stâng al Dâmboviței mijlocii a avut în mod sigur, o mai veche existență, înregistrând un proces de trecere de la faza de sat la cea de târg și apoi oraș de reședință. Articolul aniversar din „Scrișul Bănățean” Timișoara, vedea lumina tiparului într-un prestigios număr în care își depuneau semnăturile Perpessicius, Eugen Simion, Florența Albu, H. Zalis ș. a.

Ultimul număr din „Mitropolia Banatului” pe 1959 a folosit, cu asentimentul autorilor, același text ce fusese difuzat și de „Scrișul Bănățean”, singura deosebire fiind finalul. Astfel redacția publicației scriitorilor bănățeni sugera viitorul capitalei „cu tot ce va rodi mai bun în mintea și iscusința constructorilor socialismului” pe când redacția Mitropoliei a preferat formula „cu tot ce va rodi mai bun în mintea și iscusința clădirilor de azi și de mâine”.

La scurt timp de la apariția acestor lucrări a fost susținută la Muzeul de Istorie a Orașului București, comunicarea lui P. Ș. Năsturel intitulată „Cetatea Bucureștilor în veacul al XV-lea”¹⁴. Textul, inclus ulterior în sumarul publicației

¹¹ Idem, *Un victoire du voevode Mircea l'Ancien sur les Turcs devant Silistra* (c 1407–1408), *Studia et Acta Orientalia*, I, 1957.

¹² București. Scurt istoric, sub redacția prof. Florian Georgescu, București, 1959, p. 18–47.

¹³ Petre Ș. Năsturel și P. I. Panait, *Cinci veacuri privesc Bucureștii*, „Scrișul bănățean”, an. X, 1959, 9, p. 63–70 și Idem, *Împlinirea a 500 de ani de la înființarea orașului bucurești*, în „Mitropolia Banatului”, an IX, 1959, 11–12, p. 115–131.

¹⁴ Manifestarea a avut loc la Palatul Suțu în ziua de 3 martie 1960.

„Materiale de istorie și muzeografie”, (M.I.M. – n. n.) I, se înfățișează ca una din lucrările cele mai laborioase ale autorului pe tărâmul istoriografiei bucureștene¹⁵. După cum rezultă și din titlu este vorba, în principal, de existența cetății medievale. La timpul definitivării comunicării sale P. Ș. Năsturel beneficia de două cărți consacrate săpăturilor arheologice. Era mai întâi raportul campaniei arheologice din 1953 scos sub auspiciile Academiei¹⁶ și luxosul volum „București de odinioară”, coordonat de prof. univ. Ion Ionașcu. Existau de asemenea alte cel puțin două manuscrise în care se trata chestiunea respectivă datorate istoricului Dan Berindei, care a reușit să-și vadă tipărită strădania în 1963¹⁷ și lucrarea rămasă manuscris a cercetătorului Paul Cernovodeanu, valorificată trunchiat mult mai târziu¹⁸, în care erau strânse laolaltă însemnările călătorilor străini despre București pentru evul mediu. De la susținerea comunicării sale în 1960 până la apariția textului în 1964 s-au scurs ani de febrile cercetări în domeniul istoriei Capitalei. P. Ș. Năsturel a rămas însă consecvent materialului comunicat unui auditoriu de vârf în domeniul respectiv la data programării comunicării sale.

Ca atare studiul inclus în primul volum M.I.M. publicație ce se va numi ulterior „București. M.I.M.”, este rodul anilor de intensă căutare a originilor orașului în demararea cărora s-a făcut simțită și contribuția lui P. Ș. Năsturel.

Materialul are o structură aparte. Cu meticulozitatea care l-a caracterizat permanent autorul reia problema „cetății Dâmbovița” exprimându-se asupra posibilității existenței a două fortărețe: una la munte și cu rol de vamă și alta în bazinul de mijloc al râului. Intuiția sa se va confirma cu prilejul cercetărilor arheologice din anii 1968–1972 când la Curtea Veche din București au fost găsite fundațiile unei fortărețe datând de la mijlocul sec. al XIV-lea¹⁹. Istoricul P. Ș. Năsturel presupune chiar a fi un act ctitoricesc datorat lui Nicolae Alexandru Basarab sau poate chiar lui Basarab I²⁰. Posibilitatea exercitării autorității acestor organizatori Basarabi o va exprima și în anii mai târzii când punând în discuție începuturile mănăstirii Bolintin lasă să se înțeleagă posibilitatea actului de ctitorie a acestora în centrul Câmpiei Române²¹. Deși asupra hrisovului lui Alexandru Aldea, păstrat la mănăstirea Simopetra de la Sf. Munte Athos, pe care l-a studiat istoricul s-a revenit ulterior printr-o lectură mai fidelă a textului²², noi considerăm că intuiția lui P. Ș. Năsturel trebuie menținută în atenția cercetătorilor.

¹⁵ Petre Ș. Năsturel, *Cetatea București în veacul al XV-lea*, Materiale de istorie și muzeografie, București, 1964, I, p. 141–157.

¹⁶ București. Rezultatele săpăturilor arheologice și ale cercetărilor istorice din anul 1953, București, 1954.

¹⁷ Dan Berindei, *orașul București reședință și capitală a Țării Românești*, București, 1963.

¹⁸ Paul Simionescu, Paul Cernovodeanu, *cetatea de scaun a Bucureștilor*, București, 1976.

¹⁹ Panait I. Panait, *Cetatea Bucureștilor în sec. XIV–XV*, Revista muzeelor, an VI, 1969, 4, p. 310–318; Panait I. Panait, Aristide Ștefănescu, *Muzeul Curtea Veche. Palatul Voievodal*, București, 1973, p. 16–25.

²⁰ Petre Ș. Năsturel, op. cit., MIM I, p. 142.

²¹ Pierre Ș. Năsturel, A propos du tenou Orman (Telorman) de Kinnamos, în *Geographica Byzantina*, Paris, 1981, p. 88. Idem. D'un document byzantin de 1395..., *Travaux et Memoires*, Paris, 1981, 8, p. 351.

²² P. Ș. Năsturel, C. Bălan, *Hrisovul lui Alexandru Aldea pentru mănăstirea Bolintin (1433) în revista istorică SN*, tom III, 1992, 5–6, p. 477–488.

Teza depășește cu mult chestiunea zidirii așezământului monastic din pădurea cea mare a Bolintinului. Un lăcaș datorat primilor Basarabi exprimă direct autoritatea acestora în spațiul estic al Câmpiei Române. Nu avem, în acest moment, acte scrise privind extinderea puterii voievozilor de la Argeș spre Dunărea de jos. Certă este în stadiul nostru de cercetare, dovada arheologică. Or secolul al XIV-lea se prezintă ca o etapă de evidentă pulsație demografică în SE Munteniei²³. Acest val nu se propagă pe un teren deșert. El aduce o sporire spectaculoasă a populației mijlocului Câmpiei Române și îndeosebi a bazinului mijlociu a râului Argeș²⁴. În sec. al XIV-lea câmpul și pădurea udate de bogății afluenți ai Argeșului se umplu cu o densă rețea de sate din rândul cărora s-au impus târguri, orașe, așezări monastice de genul acelorora de la Bolintin, Snagov, Strugalea, ș. a. Etapa legată de domnia lui Mircea cel Bătrân evocată de Petre Ș. Năsturel este temeinic dovedită. S-a conturat acum păienjenishul de așezări, tipul de locuințe²⁵ și chiar tipul oamenilor acelor vremuri. Recitind studiul dr. P. Ș. Năsturel, scris cu mult înaintea cercetărilor arheologice executate atât în centrul vechi al Bucureștilor cât și în vetrele satelor învecinate²⁷, se descifrează profunzimea tezei autorului asupra uneia dintre cele mai de seamă faze ale nașterii Bucureștilor. Originile se confundă cu actul de organizare datorat Basarabilor începători.

Rostul de capitală i se datorează lui Vlad Țepeș, voievod care a avut multiple legături cu centrul Câmpiei Române²⁸. Urmașii lui direcți au stăpânit satele: Greci, Tânganu, Mănești pe Colentina, Călugăreni pe Neajlov și au făcut danii mănăstirilor din zonă; Snagov, Bolintin, Glavaci²⁹ P. Ș. Năsturel remarcă rolul lui Vlad Țepeș ca răzvrătit față de autoritatea otomană și nu scapă din vedere personalitatea fratelui și urmașului acestuia Radu cel Frumos. Evocând informația cronicarului privitor la actul ctitoricesc al lui Radu cel Frumos la Tânganu autorul a rămas, până în prezent, adept al posibilității identificării locului de îngropăciune a personajului domnesc în ctitoria lui plasată în partea de sud a capitalei. Din nefericire dezvelirea completă a bisericii mănăstirii Tânganu nu a oferit nici un indiciu privind existența unui cavou sau mormânt ce putea fi atribuit lui Radu Vodă³⁰. Tânganu nu oferă nici o mărturie de a identifica locul de zacere a fratelui și succesorului lui Vlad Țepeș. Grație

²³ Panait I. Panait, Considerații privind demografia teritoriului ilfovean în secolele XV–XVI, Ilfov. File de istorie, București, 1978, p. 169–172.

²⁴ Idem. Cercetarea arheologică a culturii materiale din țara Românească în sec. al XIV-lea, SCIV, tom 22, 1971, 2, p. 247–261.

²⁵ Idem. Așezare și locuință în bazinul mijlociu al Argeșului (sec. XIV–XVI), Revista Muzeelor, an VIII, 1971, 3, p. 238–242.

²⁶ Laurenția Georgescu, Necropolele medievale din Câmpia Română. Secolele XIV–XVI, Cercetări arheologice, „București”, IX, 1992, p. 91–95.

²⁷ Panait I. Panait, Dezvoltarea cercetărilor arheologice medievale la București, „București”, IX, 1972, p. 101–108.

²⁸ Idem, Drăculeștii și centrul Câmpiei Române, Muzeul Național, București, V, 1981, p. 178.

²⁹ Paul Cernovodeanu, Istoricul Mănăstirii Tânganu, CAB, II, 1965, p. 284–192.

³⁰ Panait I. Panait, Complexul medieval Tânganu. Așezarea feudală, CAB, II, 1965, p. 240–264, Idem. Cercetări arheologice la Tânganu, „București”, 1968, 6, p. 83–96.

descoperirilor arheologice știm însă cum arată castrul Bucureștilor, în vremea lui Dracula și a celui ce a fost primul mare beneficiar al reședinței București, acest Radu cel Frumos. În perioada în care își elabora studiul său P. Ș. Năsturel era documentat asupra unor ziduri aflate pe str. Soarelui, de la Curtea Veche și pe care D. V. Rosetti le atribuia edificiului domnesc³¹. Era de fapt un mic segment din construcția voievodală formată din bolovani de râu peste fundațiile de cărămidă ale celei dintâi cetăți bucureștene. Descoperirile din 1968–1972 au dat un plus de argumente privind opera constructivă a lui Dracula. Ele este voievodul care a construit în perioada 1458–1459 un ansamblu arhitectonic alcătuit din castru și biserică fapt susținut și de Ion Ionașcu, Dan Berindei, Paul Cernovodeanu, ș. a. Construcția de bază avea forma dreptunghiulară acoperind o suprafață de cca 700 m², cu o cutie interioară care coincidea, în mare, cu caroul cetății anterioare. Mai mult decât atât s-a constatat că latura nordică a acestui castru a suferit, scurt timp de la înălțare, o radere până la nivelul de călcare, impunându-se refacerea peretelui respectiv. Ori se știe că în 1473 și apoi în 1476 cetatea Bucureștilor a fost asediată și cucerită de oastea moldovenească și respectiv transilvano-moldavă³². Istoricul P. Ș. Năsturel apreciază că cel căruia i se datorează acel „Novo Castro”, evocat în patru epistole ale vremii, este Basarab cel Tânăr – Țepeluș³³. Această concluzie permite autorului evocarea unui moment aparte consemnat în „Viața Sf. Nicodim”. Este vorba de dorința celui Basarab – Țepeluș de aducere a raciei cu moaștele sfântului de la ctitoria sa Tismana la București, lucru păstrat în tradiția tismăneană. Așa cum s-a argumentat³⁴ izvorul respectiv, „Viața preacuviosului părintelui nostru Nicodim sântitul” este o prelucrare din 1839 a ieromonahului Ștefan de la Tismana, fiind impregnată de informații păstrate prin tradiție. P. Ș. Năsturel caută să aducă încă un argument privind nu originile orașului ci consolidarea rostului lui de scaun domnesc. Deși unele din ipotezele studiului comentat au fost infirmate prin noi izvoare, contribuția autorului a fost apreciată salutar de către specialiștii temei respective. După cum de real interes științific a fost studiul colectiv intitulat „Lapidariul bisericii Stravropoleos din București”, semnat de George D. Florescu, Petre Ș. Năsturel, Paul Cernovodeanu. Este un alt gen de lucrare în care se îngemănează strădania epigrafistului cu erudiția istoricului. Cei trei colaboratori și-au propus valorificarea lotului litic adunat de decenii în jurul bisericii lui Ioanichie, ajuns mitropolit al Stavropolei, scriind un repertoriu comentat științific. Ei au pornit de la existența unei aglomerări de pietre funerare, pisanii cu texte în limbile slavă, sârbă, greacă. Descifrarea inscripțiilor a permis autorilor să facă adevărate micro-monografii asupra unor monumente sau personaje evocate. Lui P. Ș. Năsturel i-a revenit transcrierea și

³¹ D. V. Rosetti, Săpăturile arheologice din Sectorul Curtea veche, București. Rezultatele săpăturilor, București, 1954, I, p. 147–165.

³² Panait I. Panait, Aristide Ștefănescu, op. cit., p. 26–28.

³³ Petre Ș. Năsturel, op. cit., MIM, I, p. 153.

³⁴ Emil Lăzărescu, Nicodim de la Tismana și rolul său în cultura veche românească, Romanoslavica, istorie, XI, 1965, p. 237–285.

³⁵ George D. Florescu, Petre Ș. Năsturel, Paul Cernovodeanu, Lapidariul bisericii Stavropoleos din București, BOR, an LXXIX, 1961, 11–12, p. 1055–1094.

comentarea inscripțiilor în limba greacă aflate în număr de 18. Deși lotul litic Stavropoleos mai fusese valorificat³⁶, cele mai multe dintre acestea nu erau descifrate intrând în circuitul științific abia în 1961 și fiind reluate în monumentală lucrare dedicată inscripțiilor Bucureștilor³⁷. Repertoriul celor trei istorici beneficiază de cea mai competentă redare a textelor dăltuite în piatră, în rândul cărora se încadrează piatra funerară a „preasfântul mitropolit al Stavropolei Ioanichie din eparhia Pogoniani”, ctitorul din temelie al lăcașului bucureștean³⁸, lespedeza lui Pantoleone Caliarhis „doftorul cel mare” de la Curtea lui Constantin Vodă Brâncoveanu, inscripția ce evocă rolul marelui ban Ghiorma în zidirea bisericii Greci, aceea atribuită mănăstirii Sf. Sava; pietrele de la Sf. Ioan cel Mare ș. a. Cum rezultă din această succintă atenționare este vorba de materiale litice provenite din vechi și mari mănăstiri plasate în zone centrale ale orașului medieval. Ca atare istoriografia bucureșteană și-a completat zestrea istorică prin izvoare directe, din nefericire lăsate într-o condamnabilă degradare.

Cu trecerea anilor și prin reorientarea preocupărilor sale, istoria Bucureștilor ocupă un loc tot mai restrâns în opera de P. Ș. Năsturel, sporită mereu cu studii privind Muntele Sfânt, Marea Neagră, aromânii balcanici ș.a.

Istoricul a rămas însă cu o permanentă grijă față de trecutul capitalei înscriind adesea aprecieri despre monumentele bucureștene, reamintindu-și îndatorirea ce și-a luat-o, în anii grei, de a face traducerea în limba franceză a ghidului redactat de Grigore Ionescu³⁹.

Eminentul specialist Petre Ș. Năsturel, cinstindu-și cu venerație înaintașii, se înscrie în lunga și prestigioasă listă a istoricilor celui mai mare oraș românesc, București.

SUMMARY

Research of Historian Petre Ș. Năsturel Concerning the History of Bucharest

by **Panait I. Panait**

Not long ago, the Romanian historiographers have celebrated the 70th anniversary of the distinguished Parisian – and we can add now, Bucharestan – scientist and professor Pierre Ș. Năsturel, museographer, descendent of a noble family originary from the Ilfov county. For a short time, while he was present in the Romanian Capital, he fulfilled the function of leader of the Mediaeval section of the History Museum of Bucharest. It was the period of reorganization of the institution founded in 1931, at the suggestion of the great historian Nicolae Iorga – reorganization aiming at reopening the main permanent exhibition of the Museum (event that took place on January 23, 1959). Together with George D. Florescu, H. Dj. Siruni, Paul Cernovodeanu and the

³⁶ Gh. Nedioglu, Stavropoleos, BCMI, XX, 1927, fas. 51.

³⁷ Alexandru Elian și colaboratorii, Inscripțiile medievale ale României. Orașul București, București, 1965, I, 409–430.

³⁸ George D. Florescu și col., op. cit., p. 1058.

³⁹ Grigore Ionescu, Bucarest, La ville et ses monuments, Bucarest, 1956.

younger, at that time, Ioana Cristache, Panait I. Panait, Mihai Sampetru, the historian Petre Ș. Năsturel has undertaken a fruitful activity in both the museistic and the historiographic fields. In his historical studies, he focused upon the theme of the origins of the town of Bucharest, upon the epigraphic patrimony, upon translating and valuing the Greek documents in the museum's inventory, upon spreading the knowledge concerning the Middle Ages of the most important Romanian town. By his high knowledge, his exemplary passionate professional involvement, by the purity of his feelings, he has remained a worth imitating model for all those who knew him, among whom – the museographers and historians of the Municipal Museum of Bucharest.